

SATAMAKAUPUNGIN VARJOT

Mason Hawtreen tutkimukset
Mika Karppinen

Satamakaupungin varjot

Omistettu Sannalle. Kiitos tuesta, kirjan sisällön ja rakenteen arvioinnista, palautteesta, parannusehdotuksista, oikoluvusta, kansikuvasta ja avusta kannen suunnittelussa.

Mika Karppinen

Satamakaupungin varjot

Mason Hawtreen tutkimukset

Nimikkeen automaattinen analysointi tietojen, erityisesti mallien, trendien ja korrelaatioiden, saamiseksi tekijänoikeuslain 13b § ("tekstin- ja tiedonlouhinta") mukaisesti on kielletty.

© 2025 Mika Karppinen

Kustantaja: BoD · Books on Demand, Mannerheimintie 12 B,
00100 Helsinki, bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273, 22763
Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-80-9738-9

I

Luin aamun sanomalehteä ruokapöydän ääressä ja join teetä, kun ovikello soi. Kiirehdin keittiöstä olohuoneeseen ja menin avaamaan ovea.

– Tullaan, tullaan! huusin.

Ovella seisoj nuori hieman yli kaksikymmentävuotias nainen, jolla oli tummat puolipitkät hiukset ja siistit vaatteet yllään. Luultavasti työskentelee jossain tärkeässä tehtävässä yrityksessä tai virastossa.

– Huomenta, onhan tämä Etsivätoimisto Hawtree?

– Huomenta. Kyllä on, tule vain sisälle, ole hyvä.

– Kiitos, nainen sanoi ja ojensi kätensä. Kättilimme ja hän astui sisään ja osoitin naulakkoa, johon hän voisi jättää päällystakkinsa.

– Olen Jane Doyle. Menenkin heti asiaan, jos sopii, koska minulla on kiire, nainen sanoi ja laittoi takkinsa ja hattunsa naulakkoon roikkumaan.

– Sehän sopii. Mitä on tapahtunut?

– On tapahtunut onnettomuus, tai sellaisena poliisi asiaa tällä hetkellä tutkii. Mielestäni tapaukseen liittyy kuitenkin niin monta erikoista yksityiskohtaa, että sitä pitäisi tutkia tarkemmin.

– Aivan. Sitä vartenhan me yksityisetsivät olemme.

Ohjasin Janen istumaan tuoliin, joka oli olohuoneeni keskellä ja siirryin itse työpöytäni taakse istumaan häntä vastapäätä. Kotini oli samalla myös toimistoni, jonka olohuone, eli ensimmäinen huone kadulta tultaessa, oli valjastettu työkäyttöön. Makuuhuoneet olivat yläkerrassa ja toimiston takana sijaitsi pieni keittiö ja ruokailuhuone, jossa olin vielä äsken lukemassa lehteä. Tämä oli paras järjestely, koska etsivätoimistoni oli vasta aivan alkutaipaleella.

– Kertokaahan rouva Doyle mitä on tapahtunut. Puhuit jotain onnettomuudesta.

– Voit kutsua minua Janeksi.

– Selvä, Jane. Minä olen Mason, mutta kaikki kutsuvat minua nimellä Mac.

– Hyvä on, Mac. Kerron ensin hieman taustaa. Meillä on perheyrittäjä, jossa itsekin työskentelen myyntipuolella. Työmme on enimmäkseen kuljetusten vientiä ja tuontia.

– Onko kyseessä laivavarustamo?

– Kyllä. *Murphy's Shipping Company* nimeltään. Meillä on tällä hetkellä viisi rahtialusta, joilla kuljetamme kauppataivaraa Euroopan lähisatamiin. Enimmäkseen hiiltä, viljaa ja tekstiilejä. Joskus olemme hakeneet sokeria ja rommia aina Karibialta asti, mutta se on nykyään vähenemään päin. Mutta se miksi olen täällä, liittyy asiaan, joka tapahtui eilen aikaisin aamulla.

– Mitä silloin tapahtui?

– Hieman kuuden jälkeen satamatyöläiset saapuivat töihin meidän varastollemme.

– Mutta eilenhän oli sunnuntai, keskeytin.

– Kyllä, mutta olimme saaneet lastin, joka piti purkaa mahdollisimman pian. Lasti sisälsi ruokatarvikkeita, jotka olisivat pilaantuneet, ellei niitä olisi saatu purettua ja kuljetettua kauppoihin nopeasti.

– Ymmärrän, sanoin ja otin työpöytäni laatikosta kynän ja muistivihkon.

Jane huomasi tämän ja piti kohteliaasti pienen tauon, jotta sain tähänastiset tapahtumat kirjoitettua ylös.

— No niin, ole hyvä ja jatka.

— Silloin aamulla työläiset löysivät Jamesin makaamassa elottomana varastomme lattialla, Jane sanoi ja huokaisi raskaasti.

Tämähän kuulosti lupaavalta, koska vaikuttaahan tapaus ihan eri luokan jutulta, kuin etsivätoimistoni ensimmäinen toimeksianto, joka on vielä kesken, ja sisältää lähinnä tarkkailua ja salakuvien ottamista asiakkaalle.

— Kuka tämä menehtynyt henkilö oli?

— James Murphy. Yrityksemme toimitusjohtaja ja isäni.

— Olen pahoillani, sanoin ja tunsin myötätuntoa Murphyjen perhettä kohtaan. — Tämän on täytynyt olla rankkaa teidän perheellenne.

— Kyllä se on ollutkin. Hautajaisjärjestelyt ja sen miettiminen mitä tulevaisuus tuo tullessaan. Koko juttu. Ja vielä se, että epäilen että kyseessä ei ollut onnettomuus.

— Mistä niin päättelet? Kerroit, että poliisit pitävät tapahtumaa onnettomuutena, eikö niin?

— Kyllä, ainakin vielä poliisi tutkii tapausta pelkästään onnettomuutena. Se mikä minua tässä on häirinnyt, on paikka, josta isäni löytyi. Isäni oli nimittäin hyvin täsmällinen mies, jolla oli omat muuttumattomat rutiininsa. Luultavasti se liittyi työn aiheuttamaan stressiin. Vahvoilla rutiineilla hän pystyi vaikuttamaan ainakin tiettyihin päivän tapahtumiin mielensä mukaan. Yksi niistä oli kävelyretki, jonka hän teki aina lauantaisin töidensä jälkeen. Hän työskenteli kotonaan *Edge Lanella* aamupäivän kello yhdeksästä yhteentoista ja lähti sen jälkeen kävelylle. Sieltä hän palasi lähes minuutilleen kahdelta iltapäivällä kotiinsa. Nyt hän ei ollut palannut. Äitini soitti minulle lauantaina neljän aikaan ja kyseli olinko nähnyt isääni sinä päivänä.

— Tiedätkö missä hän teki kävelynsä? Oliko reitti aina sama?

— En tiedä tarkalleen. Hän käveli kotinsa ympäristössä kierellen tuttuja katuja. Hän piti myös läheisestä puistosta ja kierteli siellä rauhallisesti ympäriinsä leväten välillä puistonpenkeillä, koska ei pystynyt kävellä kovin pitkään kerrallaan huonon polvensa vuoksi. Muistan nähneeni hänet muutamia kertoja istuskelemassa puistossa lauantaisin. Mutta hän

halusi aina tehdä lenkin yksin ja hänet tuntien reitti on ollut varmasti aina sama.

— Koska hän piti rutineista kiinni, jatkon lausetta.

— Niin, se meni joskus vähän jopa liiallisuuksiin. Hänen rakkain esineensä oli taskukello, josta hän katsoi aina mitä seuraavaksi oli ohjelmassa. Kello oli amerikkalainen ja isäni kutsui sitä rautatiekelloksi, koska se oli suosittu malli rautatieläisten keskuudessa tarkkuutensa takia.

— Löytöpaikka oli siis erikoinen mielestäsi?

— Kyllä. Mielestäni on vähintäänkin outoa, että hänet löydettiin satamasta meidän yrityksemme varaston lattialta. Hän kävi kyllä kokouksissa varaston vieressä olevassa hallintorakennuksessa, mutta varastolla hän ei käynyt oikeastaan koskaan. Varsinkaan nykyisin, kun veljeni Henry ja minä hoitelemme suuren osan yrityksemme päivittäisistä töistä. Enimmäkseen hän teki työnsä kotonaan omassa työhuoneessaan *Edge Lanella*. Lisäksi hänen kotoaan on satamassa sijaitsevalle varastolle yli kaksi mailia suuntaansa. Ei isä niin pitkiä kävelylenkkejä jaksaisi huonon polvensa vuoksi. Hän oli loukannut sen sodan aikana laivalla työskennellessään. Lisäksi hänen katoamisensa ja löytymisen välillä on

uskomattoman pitkä aika. Hänen olisi pitänyt tulla kotiinsa lauantaina kahdelta, mutta hänet löydettiin vasta seuraavana aamuna.

— Ymmärrän, sanoin ja aloin käydä tapahtumia ääneen läpi. — Satamatyöläiset siis löysivät isäsi eilen sunnuntaina 20. päivä lokakuuta kuudelta aamulla sataman varaston lattialta. Oliko ruumiissa väkivallan merkkejä?

— Sitä en osaa sanoa. Poliisi on ollut hyvin vähäpuheinen asiasta, koska tutkinta on vasta alkuvaiheessa. He sanoivat kuitenkin, että kyseessä on todennäköisesti ollut kaatuminen portaissa.

— Tiedätkö että, kuka ruumiin löysi?

— Patrick Coomber niminen satamatyöläinen, joka oli tullut sunnuntaina ensimmäisenä töihin. Minä en ole hänen kanssaan asiasta puhunut, vaan toivoisin, että sinä aloittaisit tutkimuksen haastattelemalla häntä. Meillä on oma varasto satamassa, koska perheyritys on toiminut jo monia sukupolvia ja se on ollut käytössä jo isoisän isän aikana. Nykyään varustamot usein vain vuokraavat tarvitsemaansa varastotilaa. Patrick Coomber on meidän tärkeimpiä vakiotyöntekijöitämme ja löydät hänet haastattelua varten varmimmin varastolta.

— Kuulostaa hyvältä. Tapaan hänet mielellään siellä, koska saan samalla vähän kuvaa siitä, millainen mahdollinen rikospaikka on kyseessä.

Jane osoitti pöydälläni olevaa vihkkoa ja annoin sen hänelle kynän kera. Hän otti oman yhteystietovihkonsa laukustaan, etsi Patrickin numeron sieltä, ja kirjoitti sen antamalleni paperille.

— Soita Patrickille ja sovi tapaaminen varastolla. Kerro että minä annoin luvan. Sinne ei päästetä ketään vieraita ilman lupaa. Poliisi on jo ehtinyt tekemään omat tutkimuksensa paikan päällä, joten saimme luvan jatkaa varaston käyttöä normaalisti.

— Selvä, sovin tapaamisen.

— Minun täytyy nyt lähteä, mutta pidetään yhteyttä, ja kerro heti, jos saat jotain selville. Tässä vielä käyntikorttini, josta saat numeroni ja osoitteeni. Asun tässä lähellä *Wavertree Roadilla* ja varustamon toimistotilat ovat satamassa varistorakennuksen vieressä. Minut saa kiinni työaikoina sataman toimiston numerosta tai sitten kotinumerostani. Olemme mieheni kanssa remontoimassa uutta taloamme, johon olemme aikeissa muuttaa heti kun mahdollista. Remontin venyminen maksaa isoja summia. Siellä ei ole vielä puhelinta, niin jos

en vastaa kummastakaan numerosta niin olen todennäköisesti uudella asunnollamme.

– Selvä on, kiitos, sanoin ja tarkastelin hienoa käyntikorttia.

Sovimme vielä pikaisesti yksityiskohdista; palkka maksetaan jokaiselta tutkimuspäivältä ja kohtuulliset kulut korvataan. Ojensin hänelle lopuksi oman käyntikorttini, joka ei ollut lainkaan niin hieno kuin Janella. Käyntikorttejani ei ollut painettu kirjapainossa vaan naapurin Florence-leski oli tehnyt ne kirjoituskoneella paperille, jotka sitten on leikattu ja liimattu ohuelle pahville.

Florence eli Flo oli minulle ja yritykselleni korvaamaton apu, koska hän hoiteli myös kalenterivaraukset ja vastasi puhelimeen, kun en ollut kotona tavoitettavissa. Olin saanut hankittua puhelimeen pitkän jatkojohdon, jonka avulla aparaatin sai kiikutettua takapihan kautta Flolle naapuriin, silloin kun lähdin pidemmäksi aikaa ulos. Olin luvannut, että alkaisin maksamaan oikeata palkkaa heti kun se vain on taloudellisesti mahdollista, mutta tällä erää kohtuullinen puhelimenkäyttö omiin tarkoituksiin oli riittänyt hänelle. Toivottavasti tämä juttu paljastuisi niin tuottoisaksi, että

saisin liiketoiminnan kunnolla käyntiin. Olisihan se hienoa, kun olisi kirjapainossa painetut käyntikortit.

Janen poistuttua laahustin takaisin työpöytäni tuolille istumaan. Nostin toisen jalan työpöydälle, ja kurottauduin pöydän yli puhelinta kohti. Pyöritin puhelimeen Patrickin numeron. Tuskin hän on olisi vielä kotona mutta koitetaan. Puhelin hälytti muutaman kerran.

— Nella Coomber puhelimessa, vastasi ääni. Luultavasti Patrickin vaimo.

— Huomenta rouva Coomber, täällä on yksityisetsivä Mac Hawtree. Onkohan Patrick tavattavissa?

— Huomenta. Ei ole. Hän on töissä mutta tulee viiden jälkeen. Jätänkö soittopyynnön?

— Kyllä, vastasin ja luetteloin oman numeroni. — Minulla on kysymyksiä siitä James Murphyn tapauksesta. Eli asia on tärkeä.

— Herra siunaa, eikö poliisit ole jo kuulustellu Patrickia tarpeeksi? Onko jotain hullusti? Nella kysyi hämmentyneenä.

– Ei ollenkaan, teen vain muutamia lisäkysymyksiä rouva Jane Doylen toiveesta. Hän nimittäin epäili, että tässä asiassa voisi olla jotain mikä ei kestä päivänvaloa.

Aloin saman tien katumaan, että lipsautin tuon tiedon Nellalle. Ehkä olisi ollut parempi säilyttää tämä tieto vielä itsellään.

– Niinkö? No jos jotain rikollista tähän liittyy, niin syyllinen on kyllä tiedossa.

– Ai? kysyin ja olinkin tyytyväinen, että olin maininnut asiaan liittyvän jotain erikoista.

– Herra Robert Murphy eli Jamesin nuorimmainen. Hän on vasta parikymppinen poika, mutta hääräilee varastopäällikkönä ja pimittää itselleen tavaroita lasteista minkä ehtii. Mutta älä vaan kerro kellekään, että mä oon sanonu näin. En haluu, että Patrickin työpaikka vaarantuu. On parempi pysyä asiasta vaiti, eikö olekin?

– Älä huoli. Tämä pysyy meidän välisenämme. Onko Jamesilla muita lapsia? Janen ja Robertin lisäksi.

– Joo, kyllähän niitä on koko liuta eli vanhin on Henry. Hän kai hoitelee päivittäiset johtajan tehtävät. Heidän isänsä James tekee suuremmat päätökset, tai teki. Nyt Henryn pitää varmaan ottaa koko firma kontolleen.

Sitten on Joseph, joka on vastuussa talouspuolesta. Kirjanpidosta ja sellaisesta. Josephin jälkeen tulee Jane. Hänen puolestaan ilmeisesti teetkin tutkimusta?

— Kyllä, rouva Jane Doyle on palkannut minut tutkimaan tätä asiaa vähän tarkemmin, kun poliisien resurssit tuntuvat olevan kovin ohuet, vastasin.

— Niinpä. Ei ne mitään koskaan ehdi tutkia. Kaikki aika menee, kun yrittävät saada mellakoita kuriin. Millon mistäkin rettelöidään kaupungilla ja aina on joku lakko menossa. Ai niin, meinasin unohtaa, että Janellahan on siskokin. Taitaa olla kaksoissisko, mutta hän ei työskentele yrityksessä. Mä en muista mikä hänen nimi oli. Ja sitten on vielä nuorimmainen eli tämä Robert, joka on mun miehen pomo. Sillä on ilmeisesti jotain talousvaikeuksia, kun ei johtajan palkkakaan tunnu riittävän. Aina kun uusi lasti tulee, niin poika ottaa siitä osan itelleen ja merkkää ne tavarat hajonneiksi tai hävinneiksi. Tai niin satamatyöläiset ainakin juoruavat. Kai se sitten myy tavarat eteenpäin. Muistan kun Karibialta tuotiin rommilasteja niin lähikapakoissa oli aina hyvää ja halpaa rommia tarjolla ja satamatyöläisillä oli kissan päivät. Patrick meni usein suoraan töistä

“On tapahtunut onnettomuus, tai sellaisena poliisi asiaa tällä hetkellä tutkii. Mielestäni tapaukseen liittyy kuitenkin niin monta erikoista yksityiskohtaa, että sitä pitäisi tutkia tarkemmin.”

“Aivan. Sitä vartenhan me yksityisetsivät olemme.”

Kun laivanvarustamon johtaja kuolee epäilyttävissä oloissa, virallinen tutkimus vaikuttaa turhankin suoraviivaiselta. Yksityisetsivä Mason “Mac” Hawtree on entinen rikostutkija uudessa roolissaan, ja saa selvitettäväkseen mitä todella on tapahtunut.

